

ПРЕС-РЕЛІЗ

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну: За сім років поширеність куріння в Україні зменшилась на 20%

4 вересня 2017 року Міністерство охорони здоров'я України, Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я в Європейському регіоні та Україні, Київський міжнародний інститут соціології та Національна академія медичних наук України провели спільну прес-конференцію, під час якої були презентовані результати другого Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), проведеного в Україні у 2017 році.

Захід відкрила представник ВООЗ та Глава Бюро ВООЗ в Україні доктор Марта Еверард. Вона розповіла: *«Україна ратифікувала Рамкову Конвенцію ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ ВООЗ) у 2006 році, і відтоді політика у сфері контролю над тютюном носить системний характер. Заходи та ініціативи, що були реалізовані протягом 10 років від моменту ратифікації Конвенції, дозволили досягти суттєвого скорочення вживання тютюну, що підтвердили результати останнього GATS. Разом з тим, дослідження дозволило виявити наявні проблеми, розв'язання яких потребує об'єднання зусиль Уряду, політиків, експертів, науковців та громадських активістів».*

Доктор Гауден Галеа, директор Відділу неінфекційних захворювань Європейського регіонального бюро ВООЗ, наголосив: *«Щороку від хвороб, спричинених курінням, помирає понад 7 мільйонів людей у світі. Більшості цих смертей можна запобігти, якщо запроваджувати ефективні заходи контролю над тютюном. Країнам Європейського регіону, включно з Україною, де рівень споживання тютюну лишається досить високим, варто зменшувати доступність тютюнових виробів, підвищувати ціни на них та обмежувати маркетинг. Україна вже зробила значний поступ у боротьбі з тютюном, але потрібно докласти ще більших зусиль та сфокусуватися на виконанні усіх положень РКБТ ВООЗ».*

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну проводилося в Україні двічі – у 2010 та 2017 роках. Обидва рази у дослідженні застосовувалася уніфікована методологія збору та аналізу даних, яка дозволяє порівняти результати двох років та оцінити зміни, які відбулися за цей період. Генеральний директор Київського міжнародного інституту соціології Володимир Паніотто розповів, що в опитуванні брали участь члени домогосподарств, які досягли віку 15 років та старші. У 2017 році було проведено 8298 індивідуальних інтерв'ю, а у 2010 році – 8 173.

Головний спеціаліст Управління громадського здоров'я МОЗ України Олег Дудін представив основні результати дослідження. Він повідомив, що у порівнянні з 2010 роком у 2017 році частка щоденних курців скоротилася майже на 20% (з 25,0% до 20,1%). Значущі зміни відбулися серед чоловіків, у той час як серед жінок таких змін не спостерігалось. На сьогодні щоденними курцями лишаються 35,9% чоловіків та 7,0% жінок. Загалом щоденно курить 7,2 млн дорослих українців.

«Порівняння результатів досліджень 2010 та 2017 років показало позитивну динаміку за багатьма показниками. Так, суттєво зменшився відсоток тих, хто зазнавав впливу

вторинного тютюнового диму вдома, на роботі та у громадських місцях, а також тих, хто спостерігав маркетинг тютюнових виробів; суттєво зросли ціни на тютюнові вироби та підвищилася обізнаність населення про шкідливість куріння. Разом з тим, результати дослідження свідчать про зменшення частки дорослих, які спостерігали антитютюнову рекламу або задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет. Практично не змінилися показники відмови від куріння. Певний відсоток дорослих українців досі спостерігає куріння у громадських місцях та стикається з рекламою тютюнових виробів. Це ті питання, які потребують якнайшвидшого розв'язання, насамперед шляхом посилення чинного законодавства та запровадження нових законодавчих норм», – підсумував Олег Дудін.

Результати дослідження будуть використані при формуванні подальшої політики у сфері контролю над тютюном та для розв'язання нагальних проблем, пов'язаних як з прогалинами у чинному законодавстві, так і необхідністю приймати нові закони, які б відповідали вимогам РКБТ ВООЗ. Так, важливо посилити контроль за дотриманням чинного законодавства, зокрема щодо заборони куріння у громадських місцях та заборони маркетингу тютюнових виробів, забезпечити доступ до безкоштовних або доступних за ціною послуг з надання допомоги у відмові від куріння, посилювати заходи, спрямовані на попередження населення про ризики вживання тютюну (збільшити графічні попередження про шкоду для здоров'я на пачках сигарет та забезпечити їх ротацію), регулярно підвищувати ціни на тютюн, проводити інформаційні кампанії з підвищення обізнаності населення про шкідливість вживання тютюну тощо.

Дотримання Україною вимог РКБТ ВООЗ надалі сприятиме профілактиці та скороченню вживання тютюну. *«Виконання положень цього документу передбачене також Угодою про Асоціацію України з ЄС та дозволить підвищити статус України на міжнародній арені», – зазначила Ганна Гопко, народний депутат України, член Комітету ВРУ у закордонних справах. – «Важливе значення для досягнення успіху має подальша співпраця Міністерства охорони здоров'я, народних депутатів, дослідницьких інститутів та громадськості, що вже дало позитивні результати. Також варто дотримуватися принципу «охорона здоров'я – в усіх політиках держави» і пам'ятати, що питання громадського здоров'я повинні завжди мати пріоритет над інтересами бізнесу, у тому числі тютюнового».*

Для контактів:

Доктор Наталія Король, національний фахівець з питань неінфекційних захворювань,
Бюро ВООЗ в Україні
тел./ факс +38 044 425 88 28, моб. +38 095 280 28 47, e-mail: koroln@who.int

Додаткова інформація представлена у бюлетенях «Основні результати» та «Основні висновки».